

glæbe mig, om vi derved kunne komme til at forfarte de Forhandlinger, som, hvergang Stuteribøfesenet er bragt paa Bane, have sat Forsamlingen i Bevægelse.

Indenrigsministeren: Det er temmelig haarde Billaar, at skulle tage Ordet i Slutningen af en meget lang Debat, naar baade Talerne og Tilhørerne ere trætte, men da jeg ikke kan fritage de Herrer og mig selv for at udtale mig, skal jeg gjøre det saa kort som muligt. Jeg skal nu ikke forbyde mig i de statsøconomiske Principer, som have spillet en stor Rolle under denne Forhandling; jeg er derved paa en behagelig Maade bleven mindet om den Tid, da jeg var 16 Aar gammel, og om den Glæde, det er, at troe sig i Besiddelse af ny opdagede Sandheder; jeg skal heller ikke gaae ind paa en almindelig historisk Udsigt over denne Sag, deels fordi jeg ikke har eller paa nogen Maade kan tillægge mig nogen stor Sagkundskab, og deels fordi den Fremstilling, som den ærede Rigsdagsmand for Holbel Amts 2den Valgkreds (Tscherning) har givet, efter hvad jeg veed, er fuldkommen correct — og naar den suppleres med de værdifulde og sagkyndige factiske Oplysninger, som bleve meddeelte af den ærede første Taler (Hegermann-Pindencrone) i denne Forhandling, troer jeg, at Debatten i den Henseende har udrettet Alt, hvad man af samme kunde forlange. Den Maade, hvorpaa Sagen her foreligger, er ikke ny, og jeg skal først og fremmest tillade mig at henvise til, i hvilken Stilling jeg har forefundet den, og hvad jeg har troet at maatte gjøre ved den. Jeg foresandt da et Lovforslag, som i sidste Session var blevet vedtaget af det høitærede Thing, og som gik ud paa 3 Hovedsætninger, nemlig for det Første at nedlægge Landstutteriet, for det Andet at anvende det omtrentlige Beløb, som dertil aarligen var medgaaet, til ved Præmier for Hingste at gjøre det tillokkende og saavidt muligt lønnende for Private at lægge Vind paa at holde gode Til-lægsdyr, som den blot private Industri maaskee ikke alene er istand til at betale, og for det Tredie at opretholde det frederiksborgske Stutteri med en vis Udvidelse af samme. Sagen kom ikke i Landstthinget til nogen egent-

lig Forhandling, men fra ikke saa Sider udtaltes dog den Mening, at Landstutteriets Nedlæggelse vilde være til Skade for Hesteavlens Fremme, og idet jeg gjentager, at jeg ikke kan gjøre Forbring paa at have nogen Mening, der gjør Krav paa nogenformhelt Autoritet om alle de Spørgsmaal, hvorom det dreier sig, maa jeg dog bemærke, at jeg har særdeles meget med Folk, for hvilke Hesteavlens er en vigtig Ting og blandt hvilke der sikkert findes ligesaa mange Sagkyndige som i andre Kredse af Landmænd, og der have Meningerne idetmindste været overmaade deelte om Landstutteriets Virksomhed. Det har ganske vist været udpeget, at Indkjøb af forskjellige Dyr have været uheldige, om dette nu blot er Uheld, eller det hidrører fra Misgreb fra de Mænds Side, hvem disse Indkjøb have været betroede, eller om det, hvad jeg er meest tilbøielig til at antage, væsentlig skyldes den Omstændighed, at man ikke har havt tilstrækkelig store Summer til Raadighed for at skaffe noget virkelig Godt tilveie, Alt det skal jeg lade staae hen; men affeet fra Værdien af det nuværende Landstutteriets Bestand, har man dog paa mange Steder været af den Mening, at den naturlige og nemmeste Maade, hvorpaa Staten kunde virke for Hesteavlens Forbedring, var at ubstationere Heste paa forskjellige Steder i Landet, og at man navnlig derigjennem vilde have Leilighed til at imødekomme de meget forskellige Krav, som de forskellige Landsdeles naturlige Bestaendighed og de Diemed, hvori man paa hvert Sted især bestjæftiger sig med Hesteavlens, udkræve. Som sagt, i Landstthinget viste der sig megen Stemning for om muligt at opretholde Landstutteriet, og jeg skal endnu tilføie, at jeg ikke forstaaer rettere, end at der ved de forskellige Udtalelser af Landmænd, som have fundet Sted ved de store landøconomiske Forsamlinger, i alt Fald har hævet sig, meget vægtige Stemmer for dets Bestaen. Naar derfor en æret Rigsdagsmand her gav Sagen Udseende af, som om det var Landmændene, der bade sig for Gud i Himlens Skyld fritagne for, at Staten besatte sig med denne Sag, saa er dette Noget, der paa ingen Maade svarer til de Erfaringer, jeg, ligesaa vel som alle Andre, har havt Leilighed til at gjøre, og jeg troer, at navnlig de